

Aan de colleges van B&W

Datum: 4 september 2020

Betreft: Voortgangsbrief aanpak COVID-19 Veiligheidsregio Amsterdam-Amstelland

Geacht college,

Op 18 augustus 2020 heb ik toegezegd u iedere twee weken te informeren over de voortgang van de aanpak van COVID-19 in onze veiligheidsregio. Met deze brief doe ik deze toezegging gestand. In de voortgangsbrieven zal ik steeds:

1. een stand van zaken geven met betrekking tot de ontwikkeling van de escalatieladder;
2. een stand van zaken geven van de verschillende relevante indicatoren;
3. een update geven met betrekking tot de actuele maatregelen.

1. Stand van zaken escalatieladder

In mijn brief van 18 augustus heb ik aangekondigd dat onze veiligheidsregio werkt met een escalatieladder en indicatoren. Daarbij heb ik aangekondigd dat we met het kabinet en andere veiligheidsregio's in overleg gaan over deze systematiek, ten behoeve van de samenhang en de uniformiteit tussen veiligheidsregio's en tussen veiligheidsregio's en het Rijk.

Op dit moment wordt er intensief overleg gevoerd tussen het Rijk en de veiligheidsregio's over de inrichting van regionale dashboards en het maatregelenpakket. Doel van deze gezamenlijke aanpak is om een dashboard te ontwikkelen dat ons in staat stelt om als Rijk en veiligheidsregio's maatregelen integraal af te wegen (naleving, economie, veiligheid), maatregelen onderling af te stemmen (lokaal, regionaal, interregionaal) en standaardisatie te ontwikkelen in begrippen, duiding en besluitvorming. Ook zijn we in gesprek over het ontsluiten van informatie die de besluitvorming kan ondersteunen. Denk daarbij aan informatie over: a. het virus (positieve testen, ziekenhuisopnames, rioolwater, clusters), b. capaciteit (IC-capaciteit, ziekenhuiscapaciteit), c. maatschappelijk draagvlak en gedrag, d. sociaaleconomische factoren (faillissementen, vacatures, TOZO) en e. genomen maatregelen. Onze eigen escalatieladder wordt hier in opgenomen.

Op 1 september 2020 heeft de minister van VWS de Tweede Kamer geïnformeerd over de wijze waarop er zo snel en precies mogelijk maatregelen kunnen worden genomen. In die brief is aangekondigd dat er inschalingsniveaus per veiligheidsregio komen, te weten:

- A. Waakzaam: er is sprake van een beheersbare situatie;
- B. Zorgelijk: de situatie ontwikkelt zich negatief;
- C. Ernstig: hard ingrijpen is noodzakelijk om verdere escalatie te voorkomen en terug te kunnen keren naar een beheersbare situatie (waakzaam).

Deze inschalingsniveaus vervangen de eerder voor onze veiligheidsregio aangekondigde termen (laag, middel en hoog). De inschalingsniveaus dienen als hulpmiddel om te komen tot een proportioneel pakket aan maatregelen.

Het Rijk werkt aan een methodiek om het inschalingsniveau per veiligheidsregio te bepalen. Het Rijk heeft aangekondigd dat het bepalen van een inschalingsniveau voor een bepaalde regio en welke maatregelen er vervolgens worden getroffen geen automatisme is op basis van louter harde indicatoren, maar een gezamenlijke weging tussen decentrale overheden en het Rijk, in samenwerking met de GGD en het RIVM. Hierover wordt tenminste wekelijks overlegd door alle betrokken partijen. De minister van VWS heeft aangekondigd dat vanaf de tweede helft van september online is te zien of een regio wordt ingeschaald als waakzaam, zorgelijk of ernstig.

Tevens wordt er gewerkt aan een handreiking vanuit het Rijk ('gereedschapskist'), waarin potentiële maatregelen zijn opgenomen. De gereedschapskist bestaat uit maatregelen die naar aard als volgt zijn te groeperen:

1. De basisregels (waaronder de algemene hygiënemaatregelen, thuisblijven bij klachten en de 1,5 meter afstandsregel).
2. Het beperken van het aantal contactmomenten om overdracht van het virus te voorkomen.
3. Het beschermen van kwetsbare groepen en het beperken van de gevolgen die daaruit voortvloeien.
4. Het beperken van nieuwe introducties van het virus (vanuit het buitenland).

Ik verwacht u in mijn volgende brief verder te kunnen informeren over het regionale dashboard en de 'gereedschapskist'.

2. Stand van zaken Veiligheidsregio Amsterdam-Amstelland

In de brief van 18 augustus hebben wij aangekondigd dat we over de stand van zaken in onze veiligheidsregio rapporteren op basis van:

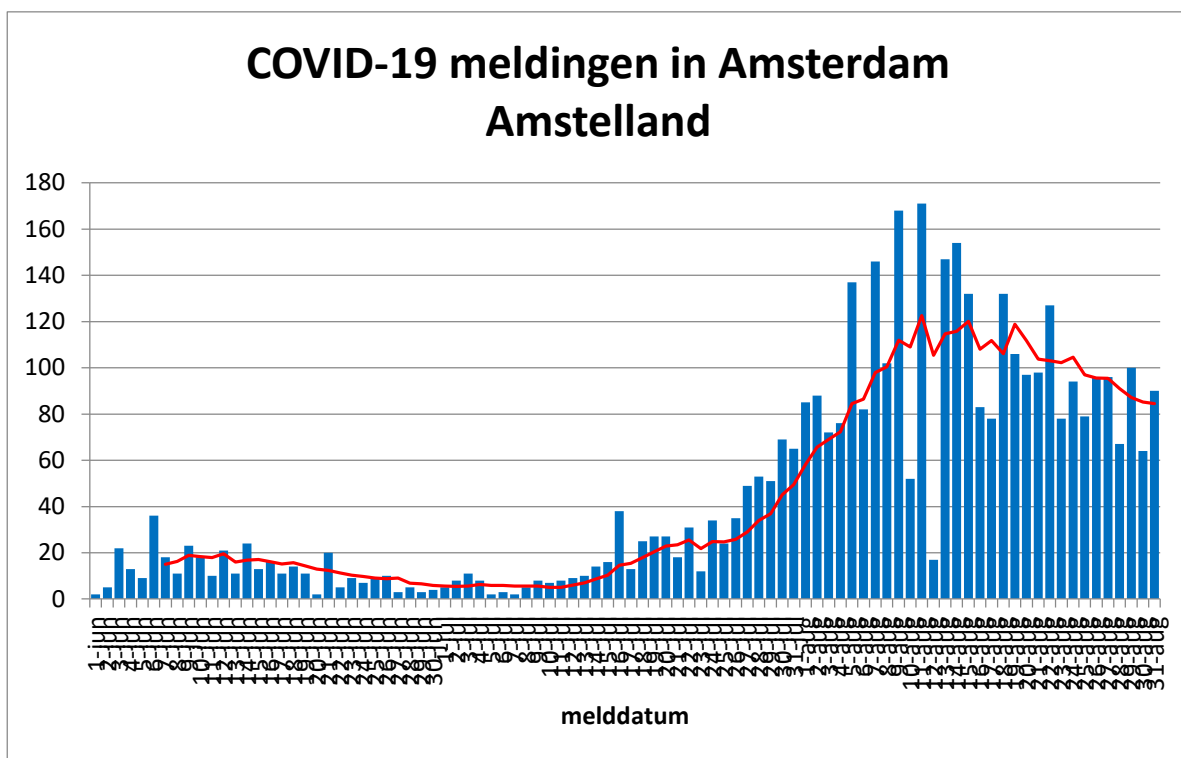
- het aantal besmettingen en ziekenhuisopnames op het medisch dashboard;
- een beeld van de naleving van de RIVM-basisregels;
- het functioneren van het testen en traceren (bron- en contactonderzoek).

Hieronder geven we een beschrijving van de ontwikkeling van deze en enkele andere relevante indicatoren. Het regionale dashboard zal, zodra dat beschikbaar is, bovengenoemde indeling vervangen.

Aantal besmettingen

Het aantal besmettingen in de regio Amsterdam-Amstelland is de afgelopen week licht gedaald. Hiermee volgt Amsterdam-Amstelland de landelijke trend, zoals deze door het RIVM is weergegeven (zie ook <https://www.rivm.nl/nieuws/lichte-daling-aantal-nieuw-gemelde-covid-19-besmettingen>). Tegelijkertijd is onze regio nog steeds verantwoordelijk voor een flink deel

van het totaal aantal nieuwe landelijke besmettingen. In onderstaande figuur ziet u het aantal besmettingen sinds 1 juni 2020.

Bovenstaande figuur geeft het aantal nieuwe COVID-19 meldingen per dag weer. De rode lijn geeft het gewogen gemiddelde over 7 dagen. Meldingen van 01-06-2020 t/m 31-08-2020 (bron: HPzone)

Het aantal opnames in het ziekenhuis, kliniek en IC blijft stabiel laag. In week 34 waren er 13 nieuwe ziekenhuisopnames in onze veiligheidsregio. In week 35 waren er 9 nieuwe ziekenhuisopnames.

Functioneren van het testen en traceren

Het aantal testen is afgelopen twee weken opnieuw flink uitgebreid, van 11.677 in week 33 naar 15.071 in week 35. De testcapaciteit in onze regio bedraagt op dit moment rond de 2.200 testen per dag. Het percentage positieve testuitslagen is gedaald van ruim 6% in week 32 en 33 naar 4% in week 35.

Gelukkig laten steeds meer mensen zich testen, ook in onze regio. Maar we zien ook meer mensen zonder klachten die zich willen laten testen. Omdat we tegen de grenzen van de laboratoriumcapaciteit aanlopen, is dat nu niet de bedoeling. We zijn met de landelijke partijen in gesprek om meer laboratoriumcapaciteit voor de regio Amsterdam te organiseren. We hopen vanaf volgende week weer voldoende ruimte te hebben, zodat we verder kunnen opschalen en onze inwoners niet meer naar andere regio's hoeven te verwijzen. Er wordt naar andere regio's

verwezen als de wachttijden in onze regio oplopen. Overigens vinden deze verwijzingen over en weer plaats, afhankelijk van de wachttijden in een regio. Het aantal verwijzingen over en weer wisselt dagelijks.

Bron- en contactonderzoek weer op de reguliere werkwijze uitgevoerd

Het bron- en contactonderzoek is van groot belang om het aantal besmettingen in te dammen. In de voorgaande brief heb ik u gemeld dat de GGD haar werkwijze voor het bron- en contactonderzoek (BCO) tijdelijk heeft moeten aanpassen. Daarbij werd aangegeven dat de GGD hoopte snel weer het hele BCO-proces zelf uit te kunnen voeren. Ik ben blij u te kunnen melden dat dit inderdaad gelukt is. Door de stabilisatie van het aantal besmettingen, maar ook doordat er een andere werkverdeling met de landelijke BCO-capaciteit is ingevoerd, lukt het de GGD inmiddels om alle nauwe contacten zelf weer te bellen. Binnen de GGD Amsterdam wordt nog steeds gewerkt aan de verdere opschaling van het BCO-team. Elke week worden er nu ongeveer 25 personen opgeleid.

Naleving, waarschuwingen en boetes

Als het gaat om naleving van de coronamaatregelen zetten we vooral in op zelfbeheersing en zelfregulering. Handhaving blijft het sluitstuk van de aanpak, en we handhaven coachend: aanspreken, waarschuwen en daarna pas een eventuele boete (behalve in het geval van een excessieve overtreding van de noodverordening in de horeca). Toch is het noodzakelijk gebleken om ook toezicht te houden op de naleving van de noodverordening. Tot en met 2 september is er in de Veiligheidsregio Amsterdam-Amstelland door gemeentelijk toezicht en handhaving 2.570 keer gewaarschuwd en zijn er 752 boetes uitgeschreven vanwege overtreding van de noodverordening. De politie heeft 1.744 keer gewaarschuwd en 956 boetes uitgeschreven.

Bezoekersstromen

Hoewel de bezoekersstroom naar onze regio nog lang niet op het niveau van vorig jaar zit, is er ten opzichte van het begin van de coronacrisis, en zeker in deze zomerperiode, een stijgende lijn te zien in het aantal bezoekers. Dit blijkt onder andere uit het aantal passagiers op Schiphol, de bezettingsgraden van hotels en de passantentellingen in de binnenstad. Zo werd in de eerste week van juni een bezettingsgraad van de hotels van 11% gemeten, tegenover een bezettingsgraad van meer dan 50% in de eerste week van augustus. Deze percentages zijn gemiddelden en alleen de bezettingsgraden van geopende hotels zijn meegerekend. De bezettingsgraden in het luxere 4- en 5-sterrensegment zijn over het algemeen lager.

3. Update over actuele maatregelen

Op 18 augustus hebben wij aangekondigd een aantal maatregelen per direct te treffen en een aantal maatregelen nader uit te werken. Hieronder volgt een korte toelichting op de onlangs genomen maatregelen.

Handhaving horeca

De veiligheidsregio heeft op 13 augustus besloten de handhaving op de horeca aan te scherpen. De reden daarvoor is tweeledig: enerzijds komen er signalen binnen dat besmettingen zich voordoen na samenkomsten in de vorm van feesten en partijen in horecazaken, anderzijds

proberen we door gerichte handhaving op horecazaken die in overtreding zijn te voorkomen dat maatregelen voor de gehele branche nodig zijn.

De aangescherpte handhaving houdt in dat bij niet-excessieve overtredingen eerst een waarschuwing wordt gegeven, bij een tweede overtreding een last wordt opgelegd en na een derde overtreding sluiting van de horecazaak voor minimaal vier weken volgt. Daarbij geldt als uitgangspunt dat een ondernemer de gelegenheid krijgt de overtredingen te herstellen en nieuwe overtredingen te voorkomen.

Bij ernstige overtredingen wordt de waarschuwing overgeslagen en kan direct een last worden opgelegd. Deze systematiek wordt ook bij reguliere handhaving van horeca in Amsterdam al toegepast. Tenslotte kan er bij excessieve situaties direct gesloten worden. Het gaat dan bijvoorbeeld om situaties waarin grote(re) groepen mensen dansen en zingen en/of exploitanten actief regels ontwijken door bezoekers te instrueren hoe te handelen bij controles. In dergelijke gevallen treden ondernemers niet op tegen grootschalige overtredingen of faciliteren deze zelfs. Gelet op het risico dat juist in pandig bij nauw contact bestaat op verdere besmettingen is direct ingrijpen hier noodzakelijk.

Wanneer een horecazaak wegens overtredingen van de noodverordening wordt gesloten kan er – na verloop van minimaal twee weken – pas weer heropend worden na goedkeuring van een plan van aanpak door de GGD en de Veiligheidsregio. Op die manier wordt gewaarborgd dat horecazaken maatregelen treffen om herhaling te voorkomen. Wordt na heropening opnieuw een overtreding geconstateerd, dan wordt niet opnieuw gewaarschuwd maar opnieuw een last opgelegd.

Bij de meeste inspecties wordt overigens geen overtreding geconstateerd: vanuit de meeste horecagelegenheden houden zich aan de regels en doen hun uiterste best om veilig uitgaan mogelijk te maken.

Tot 2 september zijn er drie horecabedrijven en een horecaboot gesloten vanwege herhaalde of ernstige overtredingen.

Sluitingen ondernemingen naar aanleiding van verhoogd besmettingsrisico

De sluitingen in verband met overtredingen van de noodverordening staan los van de sluitingen van locaties waar clusters van besmettingen zijn geconstateerd. In het eerste geval gaat het om (horeca)bedrijven waar de regels *ter voorkoming* van besmettingen niet worden nageleefd, in het tweede geval om geconstateerde besmettingen die te relateren zijn aan een specifieke locatie. De aanwezigheid van besmettingen hoeft niet het gevolg te zijn van overtreding van regels, maar geeft wel aanleiding tot maatregelen om verdere verspreiding te voorkomen.

De GGD adviseert de veiligheidsregio over de benodigde maatregelen. In de meeste gevallen zal een tijdelijke sluiting nodig zijn omdat het personeel in quarantaine moet. De ervaring leert dat de meeste bedrijven waarbij een cluster van besmettingen wordt geconstateerd vrijwillig meewerken aan een sluiting. De sluiting duurt in beginsel 10 dagen (de quarantaineperiode) maar verlenging kan nodig zijn als er onvoldoende maatregelen worden genomen. Ook in deze gevallen moet er

een goedgekeurd plan van aanpak zijn voor een bedrijf weer voor publiek kan openen. Als een ondernemer er daarnaast in slaagt om het personeel dat in quarantaine moet te vervangen, kan eerdere heropening overwogen worden, zoals bij de Bijenkorf twee weken geleden het geval is geweest. Er wordt vanzelfsprekend toegezien op de naleving van de voorwaarden.

Tot 2 september zijn er 17 bedrijven tijdelijk gesloten in verband met geconstateerde clusters van besmettingen.

Meldplicht voor evenementen met meer dan 100 personen

Per 25 augustus geldt er een meldplicht voor samenkomsten met een feestelijk of persoonlijk karakter van meer dan 100 personen. Het gaat daarbij niet om gevallen waar de gecombineerde aanwezigheid van gasten de grens de 100 personen als gevolg van de reguliere bedrijfsvoering overschrijdt, bijvoorbeeld bij restaurants met een grote capaciteit. Het gaat om gevallen waarin een samenkomst wordt georganiseerd waarbij meer dan 100 personen aanwezig zullen zijn of worden verwacht.

De meldplicht geldt voor alle locaties, afgezien van woningen, maar niet voor alle bijeenkomsten. Zakelijke bijeenkomsten, zoals congressen, cursussen en lezingen, vallen niet onder de meldplicht. Een eventuele borrel na afloop van een dergelijke samenkomst op dezelfde locatie maakt dat niet anders. Begravenissen en crematies vallen evenmin onder de meldplicht, een eventuele (herdenkings-)bijeenkomst op een andere locatie wel. Ook samenkomsten waarbij doorstroom plaatsvindt, zoals kermissen, tentoonstellingen of braderieën, vallen niet onder de meldplicht.

De meldplicht zorgt er voor dat gericht toezicht mogelijk wordt op samenkomsten met een relatief hoog risico op besmettingen.

Verlenging verkoopverbod alcohol en verbod straatartiesten

Het tijdelijk verkoopverbod van alcohol voor detailhandel, cafetaria's en slijterijen in het Wallengebied en het tijdelijk verbod straatartiesten en muzikanten lopen op 1 september 2020 af. Gezien het onverminderd hoge aantal besmettingen en de drukte in Amsterdam wordt dit beleid verlengd tot 1 november 2020. Doel van het verkoopverbod van alcohol is om de beschikbaarheid van alcohol op de drukste momenten van de week te beperken. Het verbod geldt sinds 23 juli op de donderdag, vrijdag en zaterdag van 16.00 tot 04.00 uur en zondag van 16.00 tot 03.00 uur. Personen onder invloed van alcohol zijn vaak minder alert op de voorschriften uit de noodverordening, zoals het houden van minimaal 1,5 meter afstand en niet zingen en schreeuwen in groepsverband. Handhaving en politie geven aan dat het verkoopverbod van alcohol goed wordt nageleefd.

Experiment mondkapjes

Bezoekers van een aantal drukke plekken in Amsterdam zijn vanaf maandag 31 augustus niet langer verplicht een mondkapje te dragen. Het experiment is volgens planning op die datum gestopt. Op basis van het actuele aantal besmettingen in de stad en de uitkomsten van de evaluatie van het Nederlands Studiecentrum Criminaliteit en Rechtshandhaving (NSCR) wordt in

september besloten of de mondkapjesplicht in bepaalde gebieden opnieuw wordt ingevoerd of niet. Daarbij wordt gekeken naar de huidige vijf locaties en eventuele nieuwe plekken.

De veiligheidsregio heeft kennis genomen van de bezwaren van ondernemers en de zorgen van Amsterdammers en bezoekers over hun gezondheid op drukke plekken. Deze signalen worden in de besluitvorming na evaluatie van het experiment meegenomen.

Communicatie

In de publiekscommunicatie zal de komende tijd meer aandacht worden besteed aan specifieke doelgroepen. Zo is eind augustus in Amsterdam een jongerencampagne gestart die in co-creatie met jongeren is ontwikkeld. In de campagne vertellen jongeren zelf waarom ze het belangrijk vinden om de maatregelen na te leven - aan de hand van eigen drijfveren en voorbeelden. In Amstelveen is inmiddels een variant van deze campagne gestart, en desgewenst kunnen ook andere gemeenten binnen de veiligheidsregio het concept gebruiken. Daarnaast wordt met de GGD gewerkt aan gebiedsgerichte voorlichting (binnen stadsdelen, op wijkniveau), die moet leiden tot gedragsbeïnvloeding bij groepen die de maatregelen niet naleven.

Op 21 augustus heeft een technische sessie plaatsgevonden met de gemeenteraad van Amsterdam. Een technische sessie met de gemeenteraden van de Amstellandgemeenten vindt op 15 september plaats. Daarnaast organiseren wij binnenkort informele en besloten bijeenkomsten met de gemeenteraden van de zes gemeenten in onze Veiligheidsregio, waarin wij nader van gedachten kunnen wisselen over het voorgestelde maatregelenpakket.

Tot slot

Het aantal besmettingen met het coronavirus in onze regio is de afgelopen tijd licht gedaald. Inwoners en ondernemers houden zich over het algemeen goed aan de regels, en de verschillende maatregelen die de afgelopen tijd zijn genomen, lijken effect te hebben.

Toch ligt het aantal besmettingen in onze regio nog steeds op een zorgelijk hoog niveau, zeker ook in vergelijking met andere regio's. Als het aantal besmettingen hoog blijft of nog verder stijgt zullen verdere maatregelen nodig zijn.

We kunnen corona alleen samen met onze inwoners succesvol bestrijden. Daarom blijven we mensen oproepen om de algemene coronamaatregelen na te leven: houd afstand, vermijd drukte, draag een mondkapje waar dit verplicht is, en bij milde klachten: blijf thuis en laat u testen.

Met vriendelijke groet,

Namens de Veiligheidsregio Amsterdam-Amstelland

Femke Halsema
Voorzitter